

nasnažili, účelu toho by dosáhli, ovšem lze předvídati, že by je to snad stálo více než činí nynější činže z bytu v P., to však nemůže býti na újmu vypovídající, která pro zdraví svého dítěte bytu vypovídáných k bydlení nezbytně potřebuje.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Rekursní soud sice správně vykládá ustanovení § 1 zákona ze dne 28. března 1928, č. 45 sb. z. a n., pokud ustanovení to mluví o potřebě odpovídající náhradě najatých nebo užívaných místností, že totiž taková potřebě odpovídající náhrada znamená v podstatě dostatečnou náhradu, to jest náhradní místnosti, které se srovnávají s nezbytnou potřebou nájemníkovou, ale správného tohoto výkladu nesprávně používá na tento případ. Míní, že, ani povinný bydlí v T. — při čemž jest mu lhostejno, zda v nájmu, či podnájmu, je tím jejich nezbytná potřeba dostatečně ukojena, že jejich byt v P. jest nyní pouhým skladištěm jejich nábytku a že si náhradu za skladiště nábytku mohou opatřiti jinde. Nedbá toho, že podle vyšetření soudu první stolice jen povinný Emanuel Ř. bydlí v T. v podnájmu v bytě o jednom 3 m × 4 m pokoji, že s ním rodina nebydlí, a že k němu jeho manželka, spolupovinná Emilie Ř-ová, dojíždí jen na návštěvu. Tento byt Emanuela Ř-a nepovažuje dovolací soud za dostatečnou náhradu, vyhovující nezbytné potřebě vypovězených nájemníků, a poněvadž bylo vyšetřeno, že povinný přiměřenou náhradu nenašli beze své viny, usuzuje dovolací soud, že splněny jsou všechny předpoklady uvedeného ustanovení a proto sdílí a schvaluje správné věci i zákonu vyhovující odůvodnění usnesení soudu první stolice, jež na důvodný dovolací rekurs povinných změnou napadeného usnesení zase obnovuje.

Čís. 8764.

Obecní zaměstnanci.

Předpisu § 19 zákona ze dne 20. prosince 1922, čís. 394 sb. z. a n., o snížení služebních požitků a právních nároků zaměstnanců samosprávných úřadů nelze použít na zaměstnance, jenž byl dán před účinností zákona na trvalý odpočinek. Lhostejno, zda šlo o smluvního či o trvale ustanoveného zaměstnance.

(Rozh. ze dne 7. března 1929, Rv II 154/28.)

Žalobce byl ve službě žalované obce H. v poslední době jako policejní strážmistr. V zasedání výboru obce H. dne 29. listopadu 1918 byl změněn § 43 »Služební pragmatiky pro úředníky a sluhy obce H.«, která byla usnesena v zasedání obecního výboru dne 25. ledna 1905, ustano-

voval v novém znění, že zaměstnanci, který bude dán do výslužby mimo případy označené v § 33 — t. j. mimo případy propuštění ze služby bez disciplinárního řízení — aniž by sám o to zažádal nebo dal souhlas k svému pensionování, bude počítáno deset let do služební doby, která se má započítati pro výpočet pense, měl-li zaměstnanec již nejméně deset služebních let. V témže zasedání usnesl se obecní výbor na změně § 6 »Pensijních předpisů pro úředníky a sluhy obce H. a jejich vdovy a sirotky«, které byly rovněž usneseny 25. ledna 1905, takže tento paragraf pensijních předpisů měl úplně stejné znění s paragrafem 43 služební pragmatiky. To bylo žalobci sděleno dekretem ze dne 15. prosince 1918 a současně s dekretem doručena mu byla vyhotovení služební pragmatiky a pensijních předpisů, výslovně jako podstatná část dekretu. V témže zasedání obecního výboru bylo usneseno započítati mužským zaměstnancům dvě válečná léta dvojnásobně do postupu a do pense, což bylo žalobci rovněž dekretem ze dne 13. prosince 1918 sděleno a požitky služební byly mu dle toho po započítání dalších dvou válečných let upraveny. Usnesením správní komise ze dne 16. května 1919 byla zaměstnancům obce H. započítána do postupu a do pense další dvě léta válečná dvojnásobně, žalobci bylo to sděleno přípisem ze dne 23. května 1919, a zároveň mu byla služební léta již s připočtením let válečných propočítána. Výměrem správní komise žalované obce ze dne 7. listopadu 1921 byl žalobce uvědoměn, že se dává dnem 1. prosince 1921 na trvalý odpočinek v důsledku nálezu disciplinární komise a že se mu pense vyměruje toliko na základě 85·6% příjmů do pense započítatelných. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na obci H. zaplacení rozdílu mezi pensí od 1. ledna 1925 mu vyplacenou na základě 83·2% pensijní základny a plnou pensí, na kterou prý má nárok i jen po připočítání 10 let do výslužby podle § 43 služební pragmatiky, tím více po započítání 3 let válečných a nikoli pouze 2½ let válečných.

P r o c e s n í s o u d
p r v é s t o l i c e uznal podle žaloby. **D ů v o d y:** Jde o to, zda se usnesení žalované obce ze dne 15. března 1924 stalo v rozporu s kogentním ustanovením § 3 zák. ze dne 21. prosince 1921, čís. 495 sb. z. a n., pokud se týče § 19 zák. ze dne 20. prosince 1922, čís. 394 sb. z. a n., podle nichž musely obce služební požitky a právní nároky svých zaměstnanců uvést na míru požitků práv a nároků zaměstnanců státních podle těchto zákonů. Tuto otázku jest zodpověděti záporně, neboť tyto zákony netýkají se vůbec požitků obecních zaměstnanců, kteří byli, když zákony ty nabyly platnosti, již v pensí, nýbrž cit. §§ upravují jen požitky aktivních obecních zaměstnanců a nemohou se proto týkati žalobce, který byl dán do výslužby již dne 1. prosince 1921, kdežto zákon ze dne 21. prosince 1921 nabyl účinnosti dnem 1. ledna 1921 a zákon ze dne 22. prosince 1922 teprve dnem 1. ledna 1923. Podle názoru soudu nelze citované kogentní ustanovení těchto zákonů extensivně vyložit, neboť by to mělo v zápětí, že by se odebrala žalobci jeho nabytá práva utvrzená mu jak rozsudkem, tak usnesením správní komise ze dne 15. března 1924 již za platnosti těchto zákonů vydanými. Ostatně jest také jasná tendence zákona omeziti úpravu požitků jen na obecní zaměst-

nence v činné službě z doslovného znění cit. §§, které se zmiňují jen o požitcích stanovených služebními řády obecními, nikoli však o požitcích upravených pensijními předpisy a rovněž ze znění § 1 zákona ze dne 21. prosince 1921 a § 17 zák. ze dne 22. prosince 1922, které zdůrazňují, že úprava týká se nejen zaměstnanců v činné službě, nýbrž i zaměstnanců ve výslužbě, což však při úpravě požitků obecních zaměstnanců výslovně podotknuto není. Soud proto došel k přesvědčení, že žalovaná strana neprávem se dovolává § 19 zák. ze dne 20. prosince 1922, čís. 394 sb. z. a n. a zadržuje bezprávně žalobci rozdíl mezi plnou 100%ní pensí a 83·2% a to od 1. ledna 1925 do 1. srpna 1927. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Žalobce byl ve službě žalované obce v poslední době jako policejní strážmistr, mezi ním a obcí H. jako zaměstnavatelkou byl smluvní služební poměr ryze soukromoprávní. Řádnými usneseními obecního zastupitelstva ze dne 29. listopadu 1918 a ze dne 15. května 1919, o kterých mu byly doručeny dekrety, které přijal a které nabyly právní moci, nabyt žalobce práv v dekretěch mu přiznaných, totiž druhým usnesením a dekretem o započítání čtyř válečných let dvojnásobně do postupu a do výslužby, prvním usnesením a doručením prvního dekretu o připočítání deseti let do výslužby, když potom, máje více než deset let skutečné služby, byl dán do výslužby, aniž o to sám žádal a aniž dal souhlas k tomu, aby byl dán do výslužby. Těchto práv nemohl býti zbaven jednostranným opatřením zaměstnavatelky, což se zdůrazňuje i ve článku IV. služební pragmatiky. Ale žalovaná se nemůže odvolávat s účinkem ani na velící předpisy § 3 zákona ze dne 21. prosince 1921, čís. 495 sb. z. a n. a § 19 zákona ze dne 20. prosince 1922, čís. 394 sb. z. a n. Onen zákon upravuje pro státní zaměstnance další výplatu mimořádných měsíčních výpomocí a měsíčních nouzových pomocí, druhým zákonem pak se státním zaměstnancům zvyšuje plat o 75% (§ 1), upravuje se místní přídavek (§ 2), upravují se přídavky na děti (§§ 4 a 10), drahotní přídavky, mimořádné výpomoci a nouzové výpomoci (§§ 5, 6, 11, 12), upravuje se placení daně z příjmů a pensijních příspěvků (§§ 8 a 9) a předpisuje se konečně v § 17, že v důsledku tohoto zákona musí býti poměry a požitky všech činných i pensionovaných státních zaměstnanců a jejich pozůstalých upraveny podle zásad, na kterých ten zákon jest zbudován. I když tento zákon velí v § 19, že zaměstnancům samosprávných korporací, fondů a ústavů jimi spravovaných služební požitky a právní nároky, které byly stanoveny služebními řády a usneseními těchto korporací, musí býti, pokud převyšují míru jednotlivých požitků, práv a nároků státních úředníků a zřízců stejné nebo rovnocenné kategorie a stejných rodinných poměrů z tohoto zákona vyplývajících, uvedeny na míru požitků, práv a nároků státních zaměstnanců z tohoto zákona, musely, ale také směly s účinkem samosprávné korporace, tedy i obce, jen ty požitky, práva a nároky svých zaměstnanců snížit na míru požitků, práv a nároků státních zaměstnanců, které právě tímto zákonem byly upraveny, nikoli též jiné požitky a nároky a jiná práva. Zákon jasně předpisuje (na dvou místech praví: »služební požitky a právní

nároky zaměstnanců samosprávných korporací, pokud převyšují míru jednotlivých druhů požitků, práv a nároků státních zaměstnanců, vyplývajících z tohoto zákona» a dále »musí býti uvedeny na míru požitků, práv a nároků státních zaměstnanců podle tohoto zákona«), že jen ty požitky a nároky a ta práva, které byly v zákoně ze dne 20. prosince 1922, čís. 394 sb. z. a n. upraveny pro státní zaměstnance, musí býti uvedeny na tutéž míru i pro zaměstnance samosprávných korporací. Nelze proto rozšiřovati předpis § 19 cit. zákona na jiné služební požitky a na právní nároky, které v tomtéž zákoně pro státní zaměstnance nejsou upraveny. A zákon nemá předpisu o tom, že a v jaké míře válečná léta mají býti státním zaměstnancům započítávána do postupu nebo do výslužby, zejména nemá ustanovení, že se jen polovice válečných let započítává dvojnásobně státním zaměstnancům do výslužby, takže se jim k době služební skutečně odsloužené připočítávají do výslužby jen ještě 2½ roky. Dále nemá zákon předpisu o připočítání let do výslužby k době služební skutečně odsloužené pro případ, že by byl státnímu zaměstnanci, ať již z jakéhokoli důvodu přiznán nárok na připočítání do výslužby i roků skutečně neodsloužených. An žalobce usneseními obecního zastupitelstva a správní komise žalované obce a doručením a pravomocí dekretů nabyt práva v dekretch mu přiznaných na započítání čtyř let válečných dvojnásobně do postupu a do pense a na připočítání deseti let do pense pro případ, že by byl mimo případ označený v § 33 služební pragmatiky dán do pense bez svého souhlasu a aniž o to sám žádal, nemůže těchto nabytých práv býti zbaven žalovanou obcí s odvoláním na velící předpisy §§ 3 a 19 cit. zákonů, které o těchto nárocích nemají pražádných ustanovení. Ostatně ustanovení §§ 3 a 19 cit. zákonů vztahují se podle jasného znění a podle srovnání s §§ 1 a 19 týchž zákonů pouze na služební požitky a na právní nároky zaměstnanců samosprávných korporací, pokud jsou v činné službě. Dodává se jen, že správnost tohoto názoru prvního soudu vyplývá i z toho, že § 17 zákona čís. 394 z roku 1922 mluví o poměrech a požitcích státních zaměstnanců v činné službě i pensionovaných, jakož i o jejich pozůstalých, kdežto § 19 jedná jen o služebních požitcích a o právních nárocích zaměstnanců a nemá ani zmínky o zaměstnancích pensionovaných a o pozůstalých po zaměstnancích.

N e j v ý š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Napadený rozsudek zcela správně vystihl, že rozhodnutí souzené věci závisí na zodpovědění právní otázky, zda předpisu § 19 zákona ze dne 20. prosince 1922, čís. 394 sb. z. a n. o snížení služebních požitků a právních nároků zaměstnanců samosprávných úřadů lze použít na žalobce, který dávno před účinností zákona, dne 1. prosince 1921, byl jako policejní strážmistr žalované obce dán na trvalý odpočinek. Zákonem čís. 394/1922 sb. z. a n. byly upraveny toliko služební, odpočivné a zaopatřovací požitky (§ 10 zák.) státních zaměstnanců civil-

ních a vojenských, kteří v době účinnosti zákona, dne 1. ledna 1923, byli v činné službě, což zřejmě vysvětluje z ustanovení §§ 1, 4, 8, 9 zákona, anebo po 31. prosinci 1922 do ní vstoupili (§ 7 a 12 zák.), kdežto těm státním zaměstnancům, kteří již před účinností zákona odešli na odpočinek, byly ponechány dosud platné mimořádné a nouzové výpomoci (§ 14 zák.) a jen při drahotných přídavcích bylo se i u nich řídití obdobou předpisu § 6 zákona (viz § 15 zák.). To vyplývá i z úvah na stránce 16. důvodové zprávy k vládnímu návrhu zákona (tisk čís. 3922 posl. sněm. 1922), že zaměstnanci, odešedší na odpočinek před 1. lednem 1923, mohli by býti v celkových požitcích na tom lépe než novopensisté, čemuž návrh zákona čelil lepší úpravou jednotných drahotných přídavků a přídavků na děti pro novopensisty a jich pozůstalé. V § 19 zákon výslovně nařizuje snížení služebních požitků a právních nároků zaměstnanců okresů, obcí a ostatních v něm vyjmenovaných veřejných korporací, fondů a ústavů, stanovených služebními řády neb usneseními těchto korporací, pokud přesahují míru služebních požitků a právních nároků státních zaměstnanců stejné skupiny, z tohoto zákona vyplývajících, t. j. pokud tímto zákonem dostalo se státním zaměstnancům té které kategorie nové požitkové úpravy v rámci tohoto zákona. Ježto však zákon nemá předpisů, upravujících odpočivné a zapotřebač požitky státních zaměstnanců, kteří před jeho účinností (před 1. lednem 1923) již odešli na odpočinek, nebyla žalovaná obec vůbec oprávněna použití předpisů § 19 zákona pro snížení odpočivných požitků žalobce, které získal zvláštními výhodami o započítání válečných let a připočítání let do výslužby na základě pravoplatných usnesení obecního zastupitelstva, kteréžto výhody byly mu i doručenými dekrety zajištěny a zůstaly mu zachovány, ať byl v obecní službě jen smluvním anebo trvale ustanoveným zřízencem (srv. § 25 (2) zákona ze dne 17. prosince 1919, čís. 16 z roku 1920) a netřeba se proto ani zabývatí dovolacími vývody o právní povaze žalobcovy služby. Žalovaná obec dovolává se tudíž neprávem ustanovení § 19 zákona čís. 394/1922 pro snížení těchto nároků žalobcových při stanovení jeho penzijní základny, nehledíc ani k tomu, že zákon tento neupravuje ani nároky státních zaměstnanců na započítání válečných let do služební doby, anebo připočítání let do výslužby a nešlo by ani v tomto směru o nároky, vyplývající z tohoto zákona, jež právě § 19 zák. předpokládá (srv. sb. n. s. čís. 7451.)

Čís. 8765.

Nároky úředníků a sluhů městské obce Jihlavske a jejich pozůstalých jest posuzovati podle předpisů platných v té které době pro státní zaměstnance.

Předpis § 6 (4) zákona ze dne 20. prosince 1922, čís. 394 sb. z. a n., vztahuje se jen na případ, kde zaměstnanec měl nárok na více drahotných přídavků ve službě státní, nikoliv však na drahotní přídavky